

ANAYASAMIZI HAZIRLIYORUZ

(Halk konuşuyor, TBMM dinliyor)

-11-

TOPLANTIYA DAVETLİSİNİZ

Yer:

Tarih:

Saat:

Konuklar:



Devletin Yapısı -2 YÜRÜTME



Toplantı tutanaklarını ve değerlendirme raporlarına
www.tkmm.net adresinden ulaşabilirsiniz.

YÜRÜTME YETKİSİ VE GÖREVİ

Yürütme, yargı ve yasama ile birlikte, güçlerin ayrılığı ilkesine dayanan demokrasi rejimlerindeki üç erkten (güç) biri. Görevi ise yasama organınca yazılmış ve yargı düzenince yorumlanmış yasaları uygulamak.

Anayasa'nın 8. maddesinde yürütmeye ilişkin genel bir hüküm var. Maddeye göre yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasa'ya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

TC Anayasası

YÜRÜTME YETKİSİ VE GÖREVİ

Madde 8 – Yürütme yetkisi ve görevi, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasaya ve kanunlara uygun olarak kullanılır ve yerine getirilir.

CUMHURBAŞKANI

Cumhurbaşkanlığı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin en üst makamı. Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanı Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Türk Milleti'nin birliğini temsil ediyor. Anayasa'nın uygulanması, devletin organlarının düzenli ve uyum içerisinde çalışmasını gözetmekle yükümlü olan Cumhurbaşkanı'nın yürütmeye ilişkin görevleri şöyle sıralanabilir (Anayasa'nın 104. maddesine göre):

- Başbakanı atamak, başbakanın istifasını kabul etmek,
- Başbakanın önerisi üzerine bakanları atamak, bakanların görevlerine son vermek,
- Gerekli gördüğünde Bakanlar Kurulu'na Başkanlık etmek ya da Bakanlar Kurulu'nu başkanlığı altında toplantıya çağırarak,
- Yabancı devletlere Türk Devleti'nin temsilcilerini göndermek, Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek,
- Uluslararası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Başkomutanı olması,
- Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kullanılmasına karar vermek,
- Genelkurmay Başkanı'nı atamak,
- Milli Güvenlik Kurulu'nu toplantıya çağırarak,
- Milli Güvenlik Kurulu'na başkanlık etmek,
- Başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu kararıyla sıkıyönetim ya da [olağanüstü hal](#) ilan etmek ve kanun hükmünde kararname çıkarmak,
- Kararnameleri imzalamak,
- Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile belirli kişilerin cezalarını hafifletmek ya da kaldırmak,
- Devlet Denetleme Kurulu'nun üyelerini ve başkanını atamak,
- Devlet Denetleme Kurulu'na inceleme, araştırma ve denetleme yaptırmak,
- Yükseköğretim Kurulu üyelerini seçmek,
- Üniversite rektörlerini seçmek.

Üfff, ne kadar çok iş, değil mi? Bu görev ve yetkilerin “Kuvvetler ayrılığı” ilkelerine göre “çok fazla” olduğunu, Evren’in isteğine göre biçildiğini son iki Cumhurbaşkanı, Sezer ve Gül de söylüyorlardı, ama Cumhurbaşkanı olmadan önce. Olduktan sonra o “fazla” yetkileri bolca kullandılar.

TC Anayasası

Madde 101: Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip Türk vatandaşları arasından, halk tarafından seçilir. Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir. Cumhurbaşkanlığına Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri içinden veya Meclis dışından aday gösterilebilmesi yirmi milletvekilinin yazılı teklifi ile mümkündür. Ayrıca, en son yapılan milletvekili genel seçimlerinde geçerli oylar toplamı birlikte hesaplandığında yüzde onu geçen siyasi partiler ortak aday gösterebilir. Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

2012'nin Haziran ayında Cumhurbaşkanı Seçim Kanunu'nda bir değişiklik yapıldı. Cumhurbaşkanının iki defa seçilememe hükmü iptal edildi ve 7. Cumhurbaşkanı'nın görev süresi 7 yıla uzatıldı.

BAKANLAR KURULU

Bakanlar Kurulu (Hükümet) yürütmenin en yüksek karar organı. Başbakan ve Cumhurbaşkanı'nın atamış olduğu bakanlardan oluşuyor. Her bakan kendi bakanlığını ilgilendiren işlerden sorumlu. Bakanlar kurulu kararlarını oy birliğiyle alıyor.

TC Anayasası

Madde 109 - Bakanlar Kurulu, Başbakan ve bakanlardan kurulur.

Başbakan, Cumhurbaşkanınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından atanır.

Bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya milletvekili seçilme yeterliğine sahip olanlar arasından Başbakanca seçilir ve Cumhurbaşkanınca atanır; gerektiğinde Başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanınca görevlerine son verilir.

Madde 112 - Başbakan, Bakanlar Kurulunun başkanı olarak, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlar ve hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetir. Bakanlar Kurulu, bu siyasetin yürütülmesinden birlikte sorumludur.

Her bakan, Başbakana karşı sorumlu olup ayrıca kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden de sorumludur.

Başbakan, bakanların görevlerinin Anayasa ve kanunlara uygun olarak yerine getirilmesini gözetmek ve düzeltici önlemleri almakla yükümlüdür... (...)

Başbakan, Cumhurbaşkanı tarafından, TBMM üyeleri arasından atanıyor. Bakanlar ise, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya milletvekili seçilme yeterliğine sahip olanlar arasından Başbakan tarafından seçiliyor ve Cumhurbaşkanı tarafından atanıyor; bir anlamda Başbakan 'kendi takımını' kendisi kuruyor. Bakanların görevine Başbakanın önerisi üzerine Cumhurbaşkanı son verebiliyor.

Bakanlar Kurulu'nun görevleri Anayasa'da şöyle sıralanıyor: Kanun tasarısı hazırlamak, kanun hükmünde kararname ve tüzük çıkarmak, bütçe ve kesin hesap kanunu tasarıları hazırlamak, olağanüstü hal ve sıkıyönetim ilan etmek, milli güvenliği sağlamak, silahlı kuvvetleri yurt savunmasına hazırlamak ve Genelkurmay Başkanı'nı seçmek.

MİLLÎ SAVUNMA

Milli Savunma'nın en önemli kurumları Genelkurmay Başkanlığı ve Milli Güvenlik Kurulu.

Genelkurmay Başkanı, silahlı kuvvetlerin savaşa hazırlanmasından sorumlu.

Milli Güvenlik Kurulu ise bir danışma kurulu. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulaması ile kurumlar arası eşgüdümün sağlanması konusundaki görüş ve önerilerini Bakanlar Kurulu'na sunuyor.

Ancak kurulduğu 1961 yılından sonra uzun yıllar boyunca bir tek 'tavsiye (!)'sinin bile hükümetlerce kabul edilmediği görülmedi. MGK tavsiyeleri hükümetlerce emir olarak kabul edildi ve uygulandı.

Farklılık, MGK toplantılarında masaya oturulmuşta da gözle görülür haldeydi. Masanın bir yanında Genel Kurmay Başkanı, kuvvet komutanları, karşı tarafta ise Başbakan ve birkaç bakan oturur, paşalar zaman zaman hükümete ağır eleştiriler yöneltir, hesap sorardı. Şimdi oturma şekilleri de değişti, sekreterlik de el değiştirdi. Ama hala basit bir eşgüdüm toplantısından çok daha öte bir ağırlığı var.

TC Anayasası

Madde 119 - Tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hallerinde, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Madde 120 - Anayasa ile kurulan hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin ortaya çıkması veya şiddet olayları sebebiyle kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması hallerinde, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, Milli Güvenlik Kurulunun da görüşünü aldıktan sonra yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde, süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilan edebilir.

Madde 121 – (...) Meclis, olağanüstü hal süresini değiştirebilir, Bakanlar Kurulunun istemi üzerine, her defasında dört ayı geçmemek üzere, süreyi uzatabilir veya olağanüstü hali kaldırabilir. (...)

Madde 122 - Anayasanın tanıdığı hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelen ve olağanüstü hal ilanını gerektiren hallerden daha vahim şiddet hareketlerinin yaygınlaşması veya savaş hali, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, ayaklanma olması veya vatan veya Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışmanın veya ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması sebepleriyle, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, Milli Güvenlik Kurulunun da görüşünü aldıktan sonra, süresi altı ayı aşmamak üzere yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde sıkıyönetim ilan edebilir. (...) Türkiye Büyük Millet Meclisi gerekli gördüğü takdirde sıkıyönetim süresini kısaltabilir, uzatabilir veya sıkıyönetimi kaldırabilir. Sıkıyönetim süresinde, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu sıkıyönetim halinin gerekli kıldığı konularda kanun hükmünde kararname çıkarabilir. Bu kararnameler Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. (...) Sıkıyönetimin her defasında dört ayı aşmamak üzere uzatılması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararına bağlıdır. Savaş hallerinde bu dört aylık süre aranmaz. (...)

İDARİ YÖNETİM

Türkiye'nin idari yapısı karma bir yapı. Yani hem merkezi yönetim hem de yerinden yönetimi içeriyor. . Türkiye; merkezi yönetim olarak iller, ilçeler, bucaklar ve köyler biçiminde yapılanmıştır. Yerel yönetimler; il özel idareleri, belediyeler ve köylerdir. Bunlar il, belde ve köy halkının yerel ortak gereksinmelerini karşılamak üzere, karar organları seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. *(Türkiye'nin idari yapısı Anayasamızı Hazırlıyoruz toplantılarının Mart ayı konusu olduğu için yürütmenin bu bölümü bu broşürde ayrıntılı olarak işlenmedi.)*

ANAYASAL KURULUŞLAR

Anayasa'da adından ve örgüt yapısından söz edilen kurumlar "anayasal kurumlar" olarak adlandırılıyor. Bu kuruluşların çalışmaları ve görevleri ise ayrı kanunlarla düzenlenmiş durumda. Anayasada bahsedilen anayasal kurumlar şunlar:

*Yükseköğretim kurumları ve üst kuruluşları (Madde 130-131-132)

*Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyo ve televizyon kuruluşları kamuyla ilişkili haber ajansları (Madde 133)

*Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Madde 134)

*Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları (Madde 135)

*Diyanet İşleri Başkanlığı (Madde 136)

Yürütme konusunda



**SİVİL
TOPLUM
NE DÜŞÜNÜYOR?**

KİM, NE DEDİ?

Anayasa konusunda çalışmalar yürüten platformların, sivil toplum ve meslek örgütlerinin şu ana kadar yayınlanmış olan sonuç metinlerinde yer alan bu konulardaki görüşlerini sizin için yanyana getirdik. Bu tarihten sonra yapılacak açıklamalardaki görüşleri de toplamaya devam ederek çalışma sonunda (en erken Kasım 2012’de) yayınlanacak olan “Ortak Paydalar” kitabına, kendi çalışmalarımızın yanına yerleştireceğiz.

Adaleti Savunanlar Derneği (ASDER)

Başkanlık sistemi olmalıdır. Halkoyu ile seçilmiş ama sorumsuz bir Cumhurbaşkanı, Meclis tarafından iş başına getirilmiş ama bütün yürütmeden sorumlu bir başbakan, işlerin çıkmaza girmesi için olabilecek en etkili formül olabilir.

Merkezi idare, yasama, yargı, iç güvenlik, dışa karşı savunma ve dış politika ile ilgili yetki ve sorumlulukları merkezi yönetimde tutarak, merkezi yönetimin dikkatini bu faaliyet alanları ve dış ilişkilere tahsis ederse, yürütmeyi de, denetimi için uygun tedbirleri aldığı mahalli idareler ile bölüşerek, özellikle bütçe yapma, gelir ve giderin kontrolünü seçilmiş mahalli organ ve makamlarca yapılmasını sağlarsa, hem üniter yapıyı muhafaza, hem de global ölçekte ve çağdaş bir yönetim ile ülkesinin güvenliğini ve milletinin refahını daha ekonomik, daha süratli ve daha kaliteli olarak sağlayabilir.

Üniter, Bölge Devlet ilkesine uygun idari yerinden yönetim modeli ile; Yasama ve Yargı yetkisi merkezi yönetimde, Yürütme yetkisinin bir kısmı bölge idarelerine, Bölge idareleri de kendi yürütme yetkisinin bir kısmını alt kademedeki mahalli idarelere aktarmış olarak, Merkezi Hükümetin bu yetkilerde arttırma ve eksiltme yetkisi ile bölge ve alt mahalli idareleri denetleme yetkisini elinde bulundurduğu bir sistem olmalıdır.

Yürütmeye bağı kurumların kontrol edilemez şekilde girmemeleri için, gerekli kontrol ve denetim imkanı, Anayasa ile hükümetlere verilmelidir.

Anayasa Mahkemesi'nin, Cumhurbaşkanı dahil yürütme ve yasama organları ile siyasi partilere ait kararlarının onay mercii, TBMM olmalıdır.

Amaç, Silahlı Kuvvetlerin harbe hazırlık durumu ve dış tehditlere karşı alınacak tedbirler ise, bu meseleler zaten Yüksek Askerî Şûranın görevleri içindedir. MGK'nın sivil üyelerinden olan, Başbakan Yardımcıları, İçişleri, Dışişleri, Adalet Bakanları da Şûra Üyelerinin arasına katılarak; Yüksek Askerî Şûra, MGK'nın işlevini yapabilecek hale dönüştürülebilir. MGK; Cumhurbaşkanı başkanlığında "DEVLET ŞÛRASINA" dönüştürülmeli, üyeleri TBMM, Yüksek Yargı, Yürütme ve Bağımsız Kurumların temsilcilerinden oluşmalı, bu kurulda TSK'ni sadece Genelkurmay Başkanı temsil etmelidir. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin kadrosu tamamen sivilleştirilmeli, "Devlet Şûrası Genel Sekreterliği" haline dönüştürülmelidir.

Genelkurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmalı ve TSK yeniden yapılandırılmalıdır. İç güvenlik İçişleri Bakanlığı'na, dışa karşı savunma da MSB'na verilmelidir. Jandarma Genel Komutanlığı'nın Genelkurmay ile bağı koparılmalıdır. Yüksek Askerî Şûra'nın yapısı değiştirilmeli ve bütün kararları yargıya açık olmalıdır.

ALEVİLER

Yeni anayasa; yasama, yürütme ve yargı arasındaki kuvvetler ayrılığını dikkate alacak şekilde düzenlenmeli.

Anayasa Kadın Platformu

Başbakan, Başbakan yardımcıları ve Bakanların seçim ve atamaları cinsiyet esasına uygun olarak yapılmalı.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)

Türkiye'nin geleneksel olarak tercihi parlamenter rejim yönünde olduğuna göre, yürütme organının yapılanma tarzı da bu bağlamda yeniden düzenlenmelidir. Bu düzenleme, hem yürütme-yasama dengesini gözetecek biçimde, hem de yürütme içinde yer alan organlar arasındaki ilişkiler açısından düşünülmelidir. "Kamu Yönetimi" başlığı altında ele alınan yerel yönetimler ile özerk ve uzman kuruluşlar da, anayasal düzeyde sistematik bir şekilde düzenlenmelidir. "Mali ve Ekonomik Hükümler"e de, yürütme bölümünde yer verilmelidir.

Demokratik Anayasa Hareketi

Yürütme-yasama-yargı organları halk tarafından seçilmeli ve gerektiğinde geri çağırılması güvence altına alınmalıdır.

İnsan Hakları Derneği (İHD)

Türkiye'deki gidişatın yerel yönetimlerin yetkilerinin artırılarak özerk bölgesel yönetimler ya da yetkileri genişletilmiş il yönetimleri biçiminde kurgulanması halinde, merkezde yarı başkanlık yetkilerini kullanacak Fransız modeline uygun bir modele geçilebilir. Mevcut halde halk tarafından seçilecek Cumhurbaşkanı'nın Başbakanı işlevsiz kılacağı açıktır. Türkiye'nin yeni Anayasa'da bu temel problemi çözmesi gerekmektedir.

İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği (MAZLUMDER)

Merkezi ve mahalli idari kuruluşlar ile Yüksek Öğretim Kurulu, RTÜK, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi kamu kurumları Anayasa’da düzenlenmemelidir. İdari hizmetlere ilişkin sadece genel ilkelere Anayasa’da yer verilmelidir.

Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen)

Anayasa’nın 125. maddesinde değişiklik yapılmalı ve Yüksek Askeri Şura’nın Silahlı Kuvvetler’den ilişik kesme sonucunu doğuran her türlü kararı yargı yoluna açılmalıdır. Anayasa’nın 145. maddesinde değişiklik yapılarak asker olmayan kişilerin savaş hali haricinde askeri mahkemelerde yargılanamadığı hükmü getirilmeli. MGK’nın kuruluş yapısı ve işleyişi açısından inisiyatif bütünüyle sivil iradede olmalı ve sivil iradede olacak biçimde kanuna dayalı bir kurul olarak görev yapmalı. MGK’yı "anayasal kurum" sıfatıyla dokunulmaz kılan hükümler anayasadan çıkartılmalı.

İmam Hatip Liseleri Mezunları ve Mensupları Derneği (ÖNDER)

Cumhurbaşkanı’nın halk tarafından seçilmesi kabul edilmeli ve Cumhurbaşkanı’nın yetkileri sınırlandırılmalı; Cumhurbaşkanı’nın dokunulmazlığı ve görevi gereği işlediği suçlar konusuna açıklık getirilmeli.

Bakanlar Kurulu’nun kuruluşunda, en fazla sandalyeye sahip partinin genel başkanı Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilmeli; Bakanlar Kurulu listesinin oluşumuna Cumhurbaşkanı’nın müdahalesinin önüne geçilmeli.

Milli Güvenlik Kurulu, anayasal bir kuruluş olmaktan çıkarılmalı; Genelkurmay Başkanı, Milli Savunma Bakanı'na bağlanmalı; Kuvvet Komutanları'nın atanmasında Milli Savunma Bakanı da müdahil olmalı.

Cumhurbaşkanı ve milletvekilleri için isteklerine bağlı olarak dini yemin tanınmalı.

Sivil Dayanışma Platformu

Anayasa; devletin yasama, yürütme ve yargı erkini demokratik katılıma, varlık nedenini insan onuruna dayandırmak suretiyle meşruiyet sorununu çözebilir.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV)

Cumhurbaşkanının görevleri sınırlandırılmalıdır.

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı (TESEV)

2007 Anayasa değişikliği ile yapılan Cumhurbaşkanı'nın yetkisiz ve sorumsuz olması hükmü olumludur, Cumhurbaşkanı'nı halk seçmelidir. Parlamenterizm Türkiye'ye en uygun yönetim biçimidir (başkanlık sistemi konuşulmamış). TSK devletin idari yapısı içinde yer alan diğer kuruluşlarla eşdeğer bir statüde olmalı. Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı'na bağlanmalı. Genelkurmay Başkanı, Bakanlar Kurulu tarafından atanmalı. TSK harcamalarının şeffaf ve denetlenebilir olması gerekir.

Tüm Etkin Sanayici İş adamları ve İş kadınları Federasyonu (TESİAD)

*Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip Türk vatandaşları arasından, halk tarafından seçilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçiminde en fazla milletvekili sayısına sahip olan iki partinin göstereceği birer aday arasından Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının iradesiyle seçim yolu ile görevlendirilirler. Meclis üyelerinin seçimi ile Cumhurbaşkanı'nın seçim süresi arası otuz günden fazla olamaz. Cumhurbaşkanı'nın görev süresi dört yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.

Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer.

Cumhurbaşkanı, görevine başlarken Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri önünde ant içer. Bu and içmenin metin ve ibareleri, şekil ve şartları kanunla düzenlenir.

* Cumhurbaşkanı Devlet'in başıdır. Bu sıfatla Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Milleti'nin birliğini temsil eder; Anayasa'nın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını ve organlar arası koordinasyonu gözetir. Bu amaçlarla Anayasa'nın ilgili maddelerinde gösterilen şartlara uyarak yapacağı görev ve kullanacağı yetkiler şunlardır:

Yürütme alanına ilişkin olanlar:

Başbakanı atamak, gerekli gördüğü hallerde görevden almak veya istifasını kabul etmek.

Bakanlar Kurulu üyelerini atamak, görevden almak veya istifalarını kabul etmek, Olağan Bakanlar Kurulu toplantısına başkanlık etmek ve

dilediği zaman Bakanlar Kurulu'nu toplantıya çağırarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına gerek barış zamanında, gerek savaş zamanında Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Başkomutanlığını temsil etmek, Türkiye Büyük Millet Meclisi tatilde veya ara vermede iken ülkenin ani bir silahlı saldırıya uğraması ve bu sebeple silahlı kuvvet kullanılmasına derhal karar verilmesinin kaçınılmaz olması halinde Cumhurbaşkanı da, Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kullanılmasına karar verebilmek. Yabancı devletlere Türkiye Cumhuriyeti devletinin temsilcilerini göndermek, Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek.

Milletlerarası antlaşmaları onaylamak ve yayımlamak.

*Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu'nun Başkanı olarak, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlar ve hükümetin genel siyasetinin yürütülmesini gözetir. Bu siyasetin yürütülmesinden halka karşı Cumhurbaşkanı sorumludur.

Cumhurbaşkanı'nın geçici hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde Başbakan vekalet eder. Ayrıca Başbakan Cumhurbaşkanı'nın kendisine vekalet verdiği konularda Cumhurbaşkanı adına yetki kullanır. Ayrıca Başbakan, Bakanlar Kurulu'nun düzenli olarak toplanması, çalışması ve takibi gibi faaliyetlerini Cumhurbaşkanı adına takip eder. Bakanlıklar arası koordinasyonu sağlar. Her bakan, Cumhurbaşkanı'na karşı ayrı ayrı sorumlu olup ayrıca kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri altındakilerin eylem ve işlemlerinden de sorumludur. Her bakan, Bakanlık faaliyetlerini ve aldığı kararları Cumhurbaşkanı'na onaylatmak zorundadır. Bu faaliyet ve kararların hangilerinin Cumhurbaşkanı'na onaylatılacağı, hangilerinin ise bakanın kendi inisiyatifinde olduğu ilgili kanunla belirlenir. Cumhurbaşkanı, bakanların görevlerinin Anayasa ve kanunlara uygun olarak yerine getirilmesini gözetmek ve düzeltici önlemleri almakla yükümlüdür.

Bakanlar Kurulu üyeleri; milletvekili olmadığı halde milletvekili imiş

gibi and içerler ve bakan sıfatını taşıdıkları sürece milletvekillerinin tâbi oldukları kayıt ve şartlara uyarlar ve yasama dokunulmazlığına sahip bulunurlar. Bunlar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri gibi ödenek ve yolluk alırlar.

*Başkomutanlık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevî varlığından ayrılamaz ve Cumhurbaşkanı tarafından temsil olunur. Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silahlı Kuvvetlerin yurt savunmasına hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu sorumludur. Genelkurmay Başkanı; Silahlı Kuvvetlerin komutanı olup, savaşta Başkomutan yardımcılığı görevini yerine getirir. Genelkurmay Başkanlığı Milli Savunma Bakanlığı'na bağlıdır. Genelkurmay Başkanı, Milli Savunma Bakanı'nın ve Cumhurbaşkanı'nın teklifi üzerine gösterilen üç aday arasından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından atanır. Görev ve yetkileri kanunla düzenlenir. Genelkurmay Başkanı, bu görev ve yetkilerinden dolayı Milli Savunma Bakanı'na karşı sorumludur. Genel Kurmay Başkanı'nın görevden alınması Milli Savunma Bakanı'nın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu'na karara bağlanır. Millî Savunma Bakanlığı'nın, Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları ile görev ilişkileri ve yetki alanı kanunla düzenlenir.

Anayasa'nın tanıdığı hür demokrasi düzenini veya temel hak ve hürriyetleri ortadan kaldırmaya yönelik ve olağanüstü hal ilânını gerektiren hallerden daha vahim şiddet hareketlerinin yaygınlaşması veya savaş hali, savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi, ayaklanma olması veya vatan veya cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışmanın veya ülkenin ve milletin bölünmezliğini içten veya dıştan tehlikeye düşüren şiddet hareketlerinin yaygınlaşması sebepleriyle, Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu süresi altı ayı aşmamak üzere yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde sıkıyönetim ilân edebilir. Bu karar, derhal Resmî Gazete'de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin onayına sunulur. Türkiye Büyük Millet Meclisi toplantı halinde değilse Cumhurbaşkanı'na hemen toplantıya çağırılır. Türkiye Büyük Millet

Meclisi gerekli gördüğü takdirde sıkıyönetim süresini kısaltabilir, uzatabilir veya sıkıyönetimi kaldırabilir. Sıkıyönetim süresinde, Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu sıkıyönetim halinin gerekli kıldığı konularda kanun hükmünde kararname çıkarabilir. Bu kararnameler Resmî Gazete’de yayımlanır ve aynı gün Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin onayına sunulur. Bunların Meclis tarafından onaylanmasına ilişkin süre ve usul İç Tüzük’te belirlenir. Sıkıyönetimin her defasında dört ayı aşmamak üzere uzatılması, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nin kararına bağlıdır. Savaş hallerinde bu dört aylık süre bir yıla kadar uzatılabilir. Sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hallerinde hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği, idare ile olan ilişkileri, hürriyetlerin nasıl kısıtlanacağı veya durdurulacağı ve savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun baş göstermesi halinde vatandaşlar için getirilecek yükümlülükler kanunla düzenlenir.

* Tabii afet, tehlikeli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım hallerinde, Cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya bütününde süresi altı ayı geçmemek üzere olağanüstü hal ilân edebilir.

Türkiye Barolar Birliği

Yürütme görevi ve yetkisi, Cumhurbaşkanlığı ve Bakanlar Kurulu tarafından, Anayasa’ya ve kanunlara uygun olarak yerine getirilir ve kullanılır.

Yeni Anayasa Platformu

Kuvvetler ayrılığı sistemi etkinleştirilmeli, bununla birlikte tüm kurumların çoğulculuğa dayandırılması suretiyle kurum içi denge ve kontrol mekanizmaları öngörülmelidir.

Meclis, devlet başkanlığı, hükümet ve Anayasa Mahkemesi gibi belirli kurumlar dışında hiçbir kuruma Anayasa'da yer verilmemelidir. Devletin etkinliği, kurumsal yapının gerektiğinde hızla değiştirilmesini gerektirmektedir.



YENİ ANAYASA YOLCULUĞU

2007 Hükümet yeni bir Anayasa hazırlığına girişti, bir taslak hazırlattı. Ama bu çalışma çok tepki aldı. Diğer siyasi partilerle bir uzlaşma ortamı görülmeyince, üstüne bir de Ak Parti için kapatma davası açılınca tasarı rafa kalktı.

2010 Ancak yaptığı işlerin çoğu yargı engeline takılan, sonunda kapatılma tehlikesini kıl payı atlatan Ak Parti, özellikle asker-sivil ilişkilerini ve yargının yapısını değiştirmeyi hedefleyen geniş bir değişiklik paketi hazırladı. Taslak TBMM'den 2/3 çoğunlukla geçemeyince referanduma gidildi ve 12 Eylül 2010 tarihinde yapılan referandumda değişiklik paketi % 58 evet oyuyla kabul edildi.

2011 Seçimler sonrasında Ak Parti, Anayasa'yı baştan aşağı değiştirmek için, bu kez siyasi ve toplumsal uzlaşma istediğini de belirterek tekrar harekete geçti. Parlamentoda grubu bulunan dört siyasi partinin (Ak Parti, CHP, MHP ve BDP) eşit sayıda –üçer-milletvekili ile katıldığı bir uzlaşma komisyonu kuruldu ve çalışmalarına başladı.

Anayasa hazırlama süreci

2012 yılında yeni Anayasa'nın tamamlanması hedefleniyor. Uzlaşma komisyonunca hazırlanan yol haritasına göre:

- 1. Yazılı görüş alma:** 2011 sonuna kadar sivil toplumdan yazılı olarak görüşler toplanmış olacak. *(Tamamlandı)*
- 2. Diyalog:** 2012 Nisan ayı sonuna kadar sivil toplumla toplantılar, karşılıklı görüşmeler yapılacak. *(Tamamlandı)*
- 3. İstişare:** Uzlaşma Kurulu, birikimleri değerlendirerek üzerinde uzlaşmaya vardığı bir taslak hazırlayacak.
- 4. Tartışma ve karar:** Bu taslak parlamentoda görüşülerek karara bağlanacak. Ya 2/3 oyla kabul edilecek, ya da halkoyuna sunulacak.



İLKELER VE YÖNTEMLER

TBMM’de Anayasa Uzlaşma Komisyonu oluşturulduğunda akla gelen ilk soru, bu komisyonun çalışma ilke ve yöntemlerinin ne olacağı ve sivil toplumla ilişkilerinin nasıl düzenleneceği oldu. Anayasa konusunda düzenli çalışmalar yürüten platformların, sivil toplum ve meslek örgütlerinin temsilcileri 21.10.2011 tarihinde tam gün süren bir arama toplantısı yaparak bu konudaki ortak paydalarını belirlediler ve TBMM Uzlaşma Komisyonu’nun ilk toplantısına yetiştirdiler.

İLKELER:

Yeni Anayasa yapım sürecine sivil toplumun katılımında -Avrupa Konseyi tarafından da benimsenmiş olan- dört ana ilkenin temel oluşturması görüşünderiz: *(Beşinci maddeyi biz ekledik)*

1. Kapsayıcılık (Toplumun hiçbir kesiminin bu süreçten dışarıda kalmaması)

2. Şeffaflık (Bütün tartışma sürecinin -İnternet ve diğer uygun araçlarla- kamuya açık olması, görünebilmesi, izlenebilmesi),

3. Sistemli, zamana bağlı bir planlama (Sürecin nasıl işleteceği, hangi safhalardan hangi zaman dilimlerinde geçileceğinin belirlenmesi ve açıklanması),

4. Geri bildirim (Toplanan görüşlerin boşa gitmediğinin, nerede ve nasıl değerlendirildiğinin belirlenmesi ve görüş sahiplerinin bilgilendirilmesi),

5. İfade özgürlüğü önündeki engeller (Katkıların ve tartışmaların özgürce yapılabilmesi, ancak "İfade Özgürlüğü" zemininde mümkündür. Bunu engelleyen yasal mevzuatın, TMK, Basın ve İnternet yasalarının bazı maddelerinin acilen düzeltilmesi -eğer bunun zaman alacağından endişe ediliyorsa- özgür bir ortamı sağlayabilecek idari önlemlerle yolun açılması) gereklidir.

YÖNTEMLER:

Sivil toplumun sürece katılımındaki belli başlı yöntemler ve kullanım biçimleri hakkındaki ortak görüşlerimiz şöyle özetlenebilir:

A. Yazılı görüş alma: Yazılı görüş almak için bir sistem ve mekanizma oluşturulmalıdır.

1. Görüşler kimden ve nasıl alınacak?
2. Alınan görüş ve bilgiler nasıl sınıflandırılacak?
3. Bu görüşler nasıl değerlendirilecek, geri bildirim, kamuya açıklama ve zamanlama nasıl olacak?

B. Görüş alma toplantıları:

1. Toplantılar STÖ'lerle "tematik" ve halk ile "gündemli" olarak yapılmalı,
2. Sivil toplum katılımı kurumsallaştırılmalı, TBMM ile bağlantı sürekli hale getirilmeli,
3. Toplantılarda cinsiyet eşitliği ya da %40 kadın kotası uygulanmalı,
4. Herkesin ana diliyle görüş vermesi olanağı sağlanmalıdır.
5. Toplantılar elden geldiğince yerele yayılmalı,

6. Anayasa Hazırlık Komisyonu'nun üyeleri de bu toplantılara katılmalıdır.

C. İnternetin genel kullanımı ve medyanın etkin katkısı için birlikte çaba gösterilmelidir.

1. TBMM web sitesi interaktif olmalı, buraya tarafsız ve iyi formüle edilmiş sorular yerleştirilmeli,
2. Tüm gelişmeler bu siteye güncel olarak yansıtılmalı,
3. Aynen TRT-3'teki Meclis TV gibi bir TV kanalı olmalı, kanalın yönetimi Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun oybirliği ile seçtiği kişilerden oluşmalı,
4. İnternet ve medya mekanizmaları ve araçları, dezavantajlı gruplar göz önünde bulundurularak yapılandırılmalıdır.

YOL HARİTASI, GÖREV BÖLÜMÜ ve OLASILIKLAR

1. Toplantı bitiminde, bu Ortak Payda'ları Ankara'ya götürerek TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'na iletmek ve onlarla yüzyüze görüşerek anlatmak üzere şu beş gönüllü seçildi:
2. Ahmet Günenç, Ayşegül Devecioğlu, Levent Günenç, Mustafa Dağcı, Özge Genç. *(Tarih belli olduğunda bu kişilerden gelemeyen olursa, o kişinin temsilcisi olduğu kurumdan başka bir katılımcı istenerek boşluk doldurulacak)*
3. Toplantı Ortak Payda tutanağını hafta sonunda hazırlayıp katılımcılara yollamak ve Pazartesi günü TBMM Uzlaşma Komisyonu'na başvurarak randevu istemek görevlerini TkMM üstlendi.

Katılımcılar: (Alfabetik)

Anayasa Kadın Platformu, DAH/Demokratik Anayasa Hareketi, Ekolojik Anayasa Girişimi, Genç Siviller, LGBTT İstanbul, Memur-Sen, NDI, Özgürlükçü Anayasa Platformu, SDP/Sivil Dayanışma Platformu, SETA, TEPAV, TESEV, Türkiye küçük Millet Meclisleri, YAP (Yeni Anayasa Platformu) AÇG (Anayasa Çalışma Grubu).

ANAYASA UZLAŞMA KOMİSYONUNUN ÇALIŞMA USULLERİ

Madde 1.- Komisyonun adı

Komisyonun adı, “Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Uzlaşma Komisyonu”dur.

Madde 2.- Komisyonun görevi

Komisyonun görevi, anayasa yapım sürecini yönetmek ve anayasa taslak metnini hazırlamaktır.

Madde 3.- Komisyon Başkanı

Komisyonun Başkanı TBMM Başkanı’dır. TBMM Başkanı’nın yokluğunda TBMM Başkanı’nın görevlendirdiği Komisyon üyelerinden birisi oturuma başkanlık eder.

Madde 4.- Komisyon toplantıları ve gündem

Komisyon haftada en az 2 gün toplanır. Gerektiğinde haftalık toplantı sayısı artırılabilir. Toplantılar Salı ve Perşembe günleri yapılır.

İzleyen toplantının gündemi ile gün ve saati, mevcut toplantı biterken belirlenir.

Komisyon Ankara dışında da toplantılar yapabilir.

Madde 5.- Toplantı yeter sayısı

Komisyon en az üç siyasi partinin birer üyesinin katılımı ile toplanır.

Madde 6.- Karar yeter sayısı

Komisyon, komisyonu oluşturan bütün siyasi partilerin mutabakatı (görüş birliği) ile karar alır. Karar alınamayan konular, Komisyon’un uygun göreceği zamanda yeniden değerlendirilir.

Sürecin tamamlanıp tamamlanmadığı ve nihai metnin (taslak bütünü) tekmül edip etmediği hususu dahi mutabakat ile belirlenir.

Madde 7.- Tutanak

Komisyon toplantılarında tam tutanak tutulur. Komisyon bazı hallerde tutanak tutulmamasına karar verebilir. Toplantı tutanakları üyelere basılı veya CD ortamında ivedi olarak dağıtılır. Komisyon çalışmaları sona ermedikçe hiçbir tutanak kamuoyuna açıklanamaz.

Madde 8.- Teknik heyet

Her siyasi partinin önereceği birer uzman ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nca görevlendirilecek birer uzmandan üç teknik heyet oluşturulur. Siyasi partilerin önereceği uzmanların ödenek ve yollukları TBMM Başkanlığı'nca karşılanır. Teknik heyet, verileri toplar, tasnif ve analiz eder ve bir değerlendirme raporu hazırlayarak Komisyona sunar.

Gerektiğinde teknik heyet sayısı artırılabilir.

Madde 9.- Danışman görevlendirilmesi

Her siyasi parti toplantılarda en çok ikişer danışman bulundurabilir.

Danışmanlar müzakereye katılamaz.

Bunların ödenek ve yollukları TBMM Başkanlığı'nca karşılanır.

Komisyonunda bulundurulacak danışmanlar duruma göre değiştirilebilir.

Madde 10.- Kapalı toplantı esası ve toplantıya katılabilecekler

Komisyon toplantıları basına kapalı olarak yapılır. Ancak Komisyon, saydamlığı sağlamak üzere gereken tedbirleri alır. Komisyon, bu kapsamda Başkanı marifetiyle toplantı bitiminde uygun göreceği içerikte açıklamada bulunur.

Komisyon toplantılarına Komisyon üyeleri, toplantıya davet edilen kişiler ve görevlendirilenler dışında kimse katılamaz.

Madde 11.- Çalışma süresi ve aşamalar

Komisyon, çalışmalarını 2012 yılı sonuna kadar tamamlamayı hedefler.

Komisyon çalışmaları aşağıdaki aşamalardan oluşur:

1. Aşama: Katılım, veri toplama ve değerlendirme.
2. Aşama: İlkelerin belirlenmesi ve metin oluşturma.
3. Aşama: Metnin kamuoyuna sunulması ve kamuoyunca tartışılması.
4. Aşama: Kamuoyunda beliren görüşlere göre taslağın gözden geçirilerek teklif haline getirilmesi.

1. aşama Nisan 2012 sonunda tamamlanmış sayılır. Diğer aşamaların süreleri Komisyon tarafından kararlaştırılır.

Madde 12.- Katılım

Toplumun bütün katmanlarının Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun anayasa yapım sürecine katılımı sağlanır.

Madde 13.- Anayasa taslak metninin değiştirilememesi

Anayasa taslak metni, gerek uzlaşma ve yasama komisyonlarında ve gerekse Genel Kurul'da partilerin mutabakatı olmadıkça değiştirilemez;

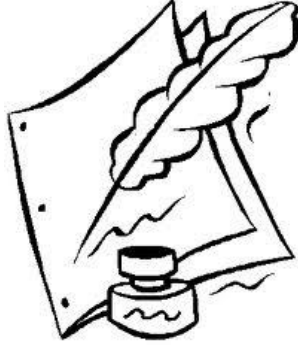
ekleme yapılamaz. Hazırlanan taslak metnin (teklifin) Meclis Başkanlığı'na verilmesinden sonra bu metin üzerinde mutabakata dayalı değişiklik yapılması halinde Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nun görüşü alınır.

Madde 14.- Hakkında hüküm bulunmayan haller

Komisyon, uyguladığı hukuku, mutabakatla gözden geçirebilir ve değiştirebilir. Ayrıca hakkında hüküm bulunmayan haller için de hukuk kuralı oluşturabilir. Anayasa taslak metninin ve kanunlaşma süreçlerinin bağlı olduğu hukuk, metnin tamamlanmasından sonra siyasi partilerin mutabakatıyla oluşturulur.

Madde 15.- Komisyonun görevinin sona ermesi

Komisyonun görevi, Anayasa teklifinin Genel Kurul'da kabul edilip kanunlaşmasıyla veya siyasi partilerden birinin çekilmesi ya da çekilmiş sayılması ile sona erer. En az üç toplantıya mazeretsiz katılmayan siyasi parti, Komisyondan çekilmiş sayılır.



DESTEKÇİLER LİSTESİ

Mart 2012

Bu listeye adlarını yazdıran kişilerin çoğu, TkMM toplantılarına kolaylaştırıcı olarak katıldılar, toplantıları yönettiler. Gazete yazılarında, TV konuşmalarında olumlu izlenimlerini aktararak TkMM'lerin duyurulmasına ayrıca katkıda bulundular. Hepsi de küçük Meclislerimizin onur konuklarıdır, gönülden teşekkür ederiz.

Abdurrahman Dilipak (Gazeteci, yazar), Adem Meleke (İş adamı), Ahmet İnel (Ekonomist), Ahmet Mercan (Mazlumder İstanbul Eski Başkanı), Ahu Tanrıku (TV Programcısı), Ali Bayramoğlu (Gazeteci), Ali Bulaç (Gazeteci, yazar), Ali Nesin (Matematikçi), Ali Saydam (İletişim uzmanı, gazeteci), Alper Görmüş (Gazeteci), Altan Tan (Gazeteci, yazar), Andrew Finkel (Gazeteci), Amberin Zaman (Gazeteci, yazar), Asaf Savaş Akat (Ekonomist), Aslıhan Tekin (Hukukçu), Atilla Dorsay (Gazeteci, yazar), Atilla Yayla (Siyaset Bilimci), Attila Özdemiroğlu (Müzişyen), Ayça Haykır (STGM), Aydın Engin (Gazeteci, Yazar), Ayhan Bilgen (Yazar), Ayhan Ogan (Sivil Dayanışma Platformu), Ayşe Böhürler (Gazeteci, Yazar), Ayşe Düzkan (Gazeteci), Ayşe Hür (Yazar, Tarihçi), Baskın Oran (Siyaset Bilimci, Ankara Üni.), Başak Şengül (TV Programcısı), Bejan Matur (Yazar), Bekir Berat Özipek (Yazar), Belkız Kılıçkaya (TV Spikeri), Betül Bozdoğan (TV Programcısı), Bülent Deniz (Hukukçu), Celal Başlangıç (Gazeteci), Cezmi Ersöz (Yazar), Cihan Aktaş (Gazeteci, Yazar), Çiğdem Mater (Gazeteci), Derya Alabora (Oyuncu), Dilek Kurban (Hukukçu), Doğan Özgüden (Gazeteci), Doğu Ergil (Siyaset Bilimci), Enver Sezgin (Yazar), Ercan İpekçi (Gazeteci, TGS Başkanı), Ercan Kanar (Hukukçu), Ercan Karakaş (Siyaset Bilimci), Erdal Doğan (Hukukçu), Erdoğan Aydın (Yazar), Ergin Cinmen (Hukukçu), Erol Katircioğlu (Siyaset Bilimci), Erol Önderoğlu (Gazeteci), Erol Özkoray (Gazeteci), Ersin Salman (İletişimci), Ertuğrul Kürkçü (Haberci-Bianet), Eser Karakaş (Ekonomist), Esra Arsan (Eğitimci), Eşber Yağmurdereli (Avukat), Etyen Mahcupyan (Gazeteci), Eyüp Burç (TV), Fatma Benli (Hukukçu), Faruk Ünsal (Mazlumder Gen. Bşk.), Fatma Gök (Eğitimci), Faruk Alpaya (Siyaset Bilimci, Ankara Üni.), Faruk Ünsal (Mazlumder Genel Başkanı), Ferai Tınç (Gazeteci), Feray Salman (İHOP), Ferhat Kentel (Sosyolog), Figen Şaştım (Avukat), Fikret Başkaya (Ekonomist, Özgür Üniversite), Fikret İlkiz (Hukukçu), Fikri Sağlar (Gazeteci, Yazar), Fuat Keyman (Siyaset Bilimci), Galip

Ensariođlu (Milletvekili), Gençay Gürsoy (Tabip), Glden Sönmez (Hukukçu), Güliz Kaptan (Eczacı), Gülten Kaya (Prodüktör), Gürkan Zengin (TV Programcısı), Hakan Tahmaz (Gazeteci, Yazar), Haluk Bilginer (Tiyatrocu), Hasan Mollaođlu (Hukukçu), Hayrunnisa iek (Gazeteci), Hıncal Uluç (Gazeteci), Hilal Kaplan (Yazar), Hürriyet Őener (İHD İstanbul Eski Başkanı), Hsn Tuna (Hukukçu), Hsn ndl (Hukukçu), İbrahim Betil (Bankacı, TEGV), İbrahim Kabođlu (Akademisyen Hukukçu), İnci Hekimođlu (Gazeteci), İnci Tuđsavul (Gazeteci), İrfan Nezirođlu (Hukukçu), Joost Legendijk (Politik Bilimler), Kerem Altıparmak (Ankara ni. Hukuk Fak.), Kerim Yıldız (KHRP), Koray Düzgören (Gazeteci), Kübra KurtuluŐ (Aktivist), KürŐat Bumin (Yazar), Lale Mansur (Oyuncu), Leyla İpekçi (Gazeteci), Leyla Zana (Milletvekili), Lokman Ayva (23. Dönem İstanbul Milletvekili), Markar Esayan (Yazar), M. Emin Aktar (Av. Diyarbakır Baro BŞk.), M. Emin Ekmen (Eski Mv.), M. Emin Tutan (Eski Mv), M. Emin Yıldırım (Parlamentar DanıŐmanı), Mahir nal (Milletvekili), Mahmut Alınak (Hukukçu), Maya Arakon (Siyaset Bilimci), Mebuse Tekay (Hukukçu), Mehmet Altan (Gazeteci, Yazar), Mehmet Atak (Tiyatrocu), Mehmet Baransu (Gazeteci), Mehmet Bekarođlu (Tabip, Siyasetçi), Mehmet ElkatmıŐ (Hukukçu), Mehmet Metiner (Milletvekili), Mehmet Őandır (Milletvekili), Mehmet Uçum (Hukukçu), Melih Altınok (Gazeteci), Melike Demirađ (Őarkıcı, Oyuncu), Memet Ali Alabora (Oyuncu), Meral Tamer (Gazeteci), Mithat Sancar (Hukukçu, Ankara ni.), Muharrem Erbey (Hukukçu, Diyarbakır İHD Başkanı), Murat Belge (Edebiyat, Bilgi ni.), Murat Çelikkan (Gazeteci), Murat Sungar (Em. Büyükelçi), Mustafa AtaŐ (Milletvekili), Mustafa SütlaŐ (Hekim), Nalan Erkem (Hukukçu), Necati Ceylan (Hukukçu), NeŐe Erdilek (Sosyolog), NeŐe YaŐın (Őair), Nevin Gaye Erbatur (Eski Mv), Nevin Sungur (Gazeteci), Nihal Bengisu Karaca (Gazeteci), Nursuna Memecan (Milletvekili), Oral alıŐlar (Gazeteci), Orhan Mirođlu (Yazar), Osman Can (Hukukçu), Osman CoŐkunođlu (Eski Mv), Oya Aydın (Hukukçu), Oya Baydar (Sosyolog, yazar), Pervin Mısırlıoğlu (İŐ kadını), Pınar Selek (Sosyolog, yazar), Raffi Hermonn Araks (Gazeteci), Ragıp İncesağır (Grafik Tasarımcısı), Ragıp Zarakolu (Yayıncı), Rasim O. Kütahyalı (Yazar), Reyhan Yalçındağ (Hukukçu), Rıza Trmen (AİHM Eski Yargıcı, Mv), Roni Margulies (Yazar, Őair), Rüstem Batum (Belgesel ve TV Programları Yapımcısı), Sacit Kayasu (Adana eski Cumhuriyet Savcısı), Sait etinođlu (Aktivist), Salih Memecan (Karikatürist), Sami Gören (Hukukçu), Sedat YurtdaŐ (Hukukçu), Senih zay (Hukukçu), Sezen Aksu (Müzisyen), Sırrı Süreyya nder (Yönetmen, Milletvekili), Sibel Eraslan (Gazeteci), Suade Aranlı

(STGM eski Başkanı), Suzan Samancı (Yazar, Gazeteci), Şahin Candaş (Güvercinler Meclisi), Şahismail Bedirhanoglu (GÜNSİAD Bşk.), Şanar Yurdatapan (Müzisyen), Şebnem K. Fincancı (Tabip, TİHV Başkanı), Tahir Elçi (Hukukçu), Tan Oral (Çizer), Tarık Günersel (Yazar), Toktamış Ateş (İktisatçı), Tomris Özden (Yazar), Tuna Bekleviç (Toplum ve Demokrasi Derneği Bşk.), Turgut Kazan (Hukukçu), Ufuk Uras (İktisatçı, Eski Mv), Uluç Gürkan (Yazar), Umur Talu (Gazeteci), Ümit Boyner (TÜSİAD Bşk.), Ümit Kardaş (Hukukçu), Ümit Sönmez (TV Programcısı), Üstün Akmen (Eleştirmen), Vahit Bıçak (Hukukçu), Veysel Uçum (Hukukçu), Yaman Akdeniz (Hukukçu, Bilgi Üni.), Yaşar Kemal Gökçeli (Yazar), Yaşar Seyman (Yazar, Sendikacı), Yıldırım Oğur (Gazeteci), Yıldız Ramazanoğlu (Yazar), Yılmaz Ensaroğlu (Araştırmacı, Yazar), Yüksel Seleke (Yeşiller Partisi Gen. Bşk.), Zeki Kentel (Gazeteci), Zeynep Tanbay (Koreograf), Zuhul Olcay (Oyuncu)

Halk Anayasa yapabilir mi?

- Olur mu canım öyle şey? Anayasa yapmak çocuk oyuncağı mı? Bunlara senin benim aklımız ermez. Anayasa, hukukçuların işi.
- *Biz “ev” de yapamayız. O da mimarın işi, değil mi?*
- Tabii, o da onun işi. Ev yaptıracak param varsa, tutarım bir mimar, o yapar. Ben yapamam.
- *Peki, evin nasıl olacağına, kaç kat olacağına, odaların kaç tane olacağına, şekline şemailine de mimar mı karar verir?*
- Ne münasebet! Tabii ben karar veririm, içinde oturacak benim. Ben ona nasıl sipariş edersem ona göre yapar evimi. Aynen terzi gibi. Elbisemi o dikiyor, ben değil. Ama nasıl istediğime ben karar veriyorum, o değil.
- *Öyleyse?*

Hadi baştan soralım. Halk Anayasa yapabilir mi?

ANAYASAMIZI HAZIRLIYORUZ **(Halk konuşuyor, TBMM dinliyor)**

Türkiye küçük Millet Meclisleri çalışmalarının yapıldığı illerde ve İstanbul'un ilçelerinde belediyelerle işbirliği içinde yapılan bu toplantılar, anayasa konulu konferanslar değildir. Amaç, yeni anayasanın nasıl olması ve nasıl olmaması hakkında halkın görüşlerini düzenli, sistemli –ve aynı konuda yapılan diğer çalışmalarla eşgüdüm içinde- toplayarak yeni anayasayı hazırlayacak olan TBMM'ne sunmaktır.

Aşağıdaki konuların her biri, bu çalışmaya katılan bütün illerde ve İstanbul ilçelerinde eş zamanlı olarak tartışılacak, elde edilen “Ortak Payda”lar her ay bir basın toplantısıyla kamuoyuna açıklanacak ve en sonunda “Ortak Paydalarımız” adlı bir el kitabı haline getirilerek kamuoyuna ve Anayasa tartışmalarına girerken tüm milletvekillerine birer adet sunulacak.

ANAYASA TARTIŞMALARINDA 12 KONU **(Kasım 2011 – Ekim 2012)**

1. Anayasa'nın yapısı, hazırlanma ve oylanma süreci *(Konuşuldu)*
2. Birey hak ve özgürlükleri -I-
Yaşam hakkı, kişi dokunulmazlığı, özel yaşamın gizliliği *(Konuşuldu)*
3. Birey hak ve özgürlükleri -II-
Düşünce, inanç, ifade, haberleşme, örgütlenme, toplantı ve gösteri *(Konuşuldu)*
4. Birey hak ve özgürlükleri -III-
Hak arama, savunma, adil yargı *(Konuşuldu)*
5. Doğrudan ve temsili demokrasi, merkezi – yerel yönetimler, şeffaflık *(Konuşuldu)*
6. Devlet ve bireyin sosyo- ekonomik hak ve yükümlülüğü, mülkiyet, miras *(Konuşuldu)*
7. Devlet ve Toplum 1: Çalışma, sendika, grev ve toplu sözleşme *(Konuşuldu)*
8. Devlet ve Toplum 2: Eğitim, öğretim, bilim, sanat *(Konuşuldu)*
9. Devlet ve Toplum 3: Ayrımcılık, Pozitif ayrımcılık, sağlık ve çevre *(Konuşuldu)*
10. Devletin yapısı 1: Yasama *(Konuşuldu)*
11. Devletin yapısı 2: Yürütme *(Konuşuldu)*
12. Devletin yapısı 3: Yargı